

**UNGDOMMENS KULTURMØNSTRING
(UKM NORGE)**

Mie Berg Simonsen

Notat i evalueringen av statsbudsjettets kap. 320, post 74.

Februar 2005

Innhold

Målsettinger	4
Økonomiske rammer	4
Organisering	5
Målgrupper/brukere	6
Aktivitet	6
UKM på det kulturpolitiske feltet barn og ungdom	8
Forvaltningshistorie	9
Vurderinger	10
Litteratur	14

Det som senere skulle bli Ungdommens Kulturmønstring startet i 1977 som et nordisk samarbeid, med utgangspunkt i kulturorganer i den nyetablerte Akershus fylkeskommune. Denne tidlige historien er fylldig redegjort for i UKM Norges egevaluering og gir interessante blikk inn i det å etablere utradisjonelle nettverk og tiltak, så vel på det horisontale som vertikale plan, dvs både det å favne vidt og involvere flere forvaltningsnivåer og flere land.

Tiltaket skulle ”primært bli en mønstring, ikke en konkurranse”¹, dvs være arrangementer med bred deltakelse av ungdom både som utøvere og publikum og i så vel administrative som produserende funksjoner, og dermed synliggjøre den kulturaktivitet som utfoldet seg blant ungdom og vise hvilken ressurs ungdom kan være for kulturlivet.

Flere fylkeskommuner arrangerte så mønstringer for ungdom utover på 1980-tallet, blant annet med utgangspunkt i Det europeiske musikkår og FNs internasjonale ungdomsår i 1985. Musikken dominerte som ytringsform i disse mønstringene. I 1987 ble så UKM Norge etablert som et prøveprosjekt på nasjonalt nivå under Norsk kulturråd, der grunnlaget var mønstringer på så vel kommunalt som fylkeskommunalt nivå. Prosjektet, som bygget på anbefalinger fra en arbeidsgruppe med representanter fra 6 fylker², gikk fram til og med 1991³. Det ble arrangert landsmønstringer i Bergen i 1987, i Larvik i 1988, i Kristiansand i 1990 og i Trondheim i 1991. I 1994 fikk UKM en nasjonal referansegruppe og i 1997 var for første gang alle fylker involvert i UKM. Antall kommuner som deltok steg jevnt utover på 1990-tallet; fra 200 kommuner i 1993 til 392 i år 2000⁴. På slutten av 1990-tallet var organiseringen og gjennomføringen av UKM på kommunenivå gjenstand for en bred evaluering, innenfor en mer generell utredning om ungdomskultur og kommunal kulturpolitikk rettet mot barn og unge⁵.

Grunnlaget for dette evalueringsnotatet er tidligere evalueringer, UKM Norges egevaluering til Norsk kulturråd i mai 2004, søknader og rapporter i Kulturrådets

¹ Egevaluering fra UKM til Norsk kulturråd, mai 2004, s 9.

² Vaagland et. al. (2000): Kulturpolitikken og de unge. Norsk kulturråd, rapport nr. 19, 2000, s. 193.

³ Prosjektet er evaluert i Puijk, R. og Øydvin, A.: Ungdommens kulturmønstring – Sluttrapport. ØF-notat nr. 04.7/1990.

⁴ UKM 2000, s. 8.

⁵ Vaagland et al.: Kulturpolitikken og de unge. Norsk kulturråd, rapport nr. 19, 2000.

arkiv samt informasjon og synspunkter fra en håndfull personer i og utenfor UKM Norge, i all hovedsak pr. e-post⁶.

Målsettinger

Norsk kulturråds prøveprosjekt, som startet i 1987, hadde som mål gi kulturinteressert ungdom ”anledning til å møtes og utveksle erfaringer, ideer og meninger om det de holder på med”; prosjektet skulle legge opp til ”massemønstringer i ordets rette forstand . . . til så store mønstringer (med så stort deltakerantall) som mulig på alle nivåer”⁷ og med alle kunstarter representert.

Dagens mål for UKM er formulert slik: ”UKM skal stimulere og synliggjøre ungdommens kulturelle aktivitet – lokalt, regionalt og nasjonalt. UKM skal være et landsomfattende arrangement – åpent for all ungdom”⁸. Begrepet ”ungdom” er definert vidt: fra 10 til 20 år.

Økonomiske rammer

Tilskuddet over post 74 dekker bare mønstringens nasjonale del, dvs. UKM Norge⁹. Det finnes ingen oversikt over mønstringenes økonomiske rammer på det kommunale og fylkeskommunale plan. Men det er en rimelig antakelse at bruken av disse sentralt bevilgede midlene utløser en del kommunale og fylkeskommunale ressurser, og at det statlige tilskuddet slik sett har hatt en effekt når det gjelder å øke den samlede innsats for barn og ungdom. I følge UKM Norge har alle fylker UKM-mønstringer som en fast budsjettpost.

Bevilgninger til UKM Norge over statsbudsjettet har øket fra 1 mill. kr. i 1993 til nesten 3 mill.kr. i 2001. I 2003 passerte statstilskuddet 3 mill.kr. og samme år utgjorde det fylkeskommunale og kommunale tilskuddet 400.000 kr. Samlet

⁶ Torstein Siegel, UKM-Norge, Alfhild Skårdal, Nome kommune, Olve Morgen, Holtalen kommune, Harry Rishaug, Norsk kulturruskoleråd, Heidi Magnussen, Sør-Trøndelag Fylkeskommune, Cathrine N. Høgset, Norsk kulturråd.

⁷ Vaagland et al.: Kulturpolitikken og de unge. Norsk kulturråd, rapport nr. 19, 2000, s. 194.

⁸ Egenevalueringen, s. 21.

⁹ Fra 2001 har kr. 100 000 av tilskuddet vært øremerket det nordiske fellestiltaket, Ung i Norden.

budsjett for mønstringenes sentrale, nasjonale virksomhet er altså pr. i dag ca. 3.5 mill.kr.

Organisering

Ungdommens Kulturmønstring er et tiltak som forutsetter aktivitet, engasjement og finansiering fra 3 forvaltningsnivåer: kommuner, fylkeskommuner og nasjonalt/statlig nivå, og organiseringen av UKM varierer både mellom, og innen, disse ulike forvaltningsnivåene. På det lokale plan er det gjerne kontorer/personer på områdene kultur og/eller barn og ungdom i kommunene som har stått for arbeidet med UKM, i noen grad i samarbeid med kommunale og/eller frivillige kulturorganisasjoner. Noen kommuner legger vekt på medvirkning og delaktighet fra ungdommen selv, også i planlegging og gjennomføring av de lokale mønstringene, og noen arrangerer i fellesskap med andre kommuner.

I evalueringsrapporten fra 2000 blir det fremholdt at kommunenes forhold til UKM jevnt over var preget av en viss dobbelthet: på det prinsipielle, generelle plan viste de færreste kommuner noen glød for UKM som kulturpolitisk tiltak, verken når det gjaldt planlegging, strategier eller utvikling. På den annen side ble likevel UKM gjennomført som et av få, større årlige lokale kulturtiltakene i svært mange kommuner. Denne avstanden mellom teori og praksis forklares med at UKM-mønstringene gir stor uttelling i aktivitet, synlighet og profilering for relativt beskjedne midler og begrenset innsats¹⁰.

Den sentrale, nasjonale virksomheten innen UKM, som altså er tilskuddsmottaker for midlene på post 74, fikk et fast sekretariat i Trondheim fra 1992, i samråd med Kulturdepartementet¹¹, og det ble oppnevnt en referansegruppe med representanter fra kulturorganisasjoner og fylkeskommuner. Sekretariatet har hatt ansvar for koordinering, tilrettelegging og utvikling av UKM på det nasjonale plan. Fra 2004 har sekretariatet hatt 1 heltidsansatt og 1 ansatt i 80% stilling. ”Intensjonen er at UKM, i tillegg til en liten fast administrasjon, skal arbeide på prosjektbasis”¹².

¹⁰ Vaagland et al., s. 204 ff.

¹¹ Vaagland et. al., s. 197.

¹² Egenevalueringen, s. 20.

I 2000 ble UKM Norge et fylkeskommunalt foretak, eiet av Sør-Trøndelag fylke, med et styre på 5 medlemmer som oppnevnes av Fylkestinget i Sør-Trøndelag, etter innstilling fra fylkesordføreren. Det er videre etablert faste kontaktpersoner i hvert fylke, som er ansvarlig for nettverket i sitt fylke, sørger for informasjon m.v. til lokale arrangører og står for gjennomføringen av fylkesmønstringene. Fylkeskontaktene er også ledere for "sine" ungdommer på landsmønstringene. UKM Norge forholder seg først og fremst til dette fylkesnettverket, som så igjen ivaretar det meste av kontakten med de mange nettverk på kommune-nivå.

Målgrupper/brukere

Disse utgjør i første hånd kulturinteressert ungdom i alderen 10 – 20 år, og dernest kommunale og fylkeskommunale kulturtilsatte, samt frivillige organisasjoner både på kulturfeltet og barne- og ungdomsfeltet.

Noen kommuner deler mønstringene opp i Barnas kulturmønstring (10 – 12 år) og Ungdommens kulturmønstring (13 – 20 år). På landsmønstringen og de fleste fylkesmønstringene deltar bare ungdom fra 13 – 20 år. Når grupper deltar, skal minst halvparten være innenfor det aktuelle aldersspennet.

Aktivitet

Ungdommens kulturmønstring arbeides fram og går av stabelen innen alle tre forvaltningsnivåer: i kommuner, i fylker/regioner og som en årlig nasjonal mønstring. I 2003 ble det arrangert mønstringer i 410 kommuner og 19 fylker forut for landsmønstringen i Trondheim. I de første årene ble den årlige nasjonale mønstringen arrangert ulike steder i landet, men fra 1992 har den vært gjennomført i Trondheim, der UKM Norge er plassert.

Kulturinteressert ungdom melder seg først på til mønstringen i den egne kommunen, der alle påmeldte deltar. Samtlige deltakere blir vurdert av en lokal jury og noen velges ut til å gå videre til den regionale mønstringen, der en ny jury peker ut finalistene til den nasjonale mønstringen. I 2003 var vel 23 000 ungdommer med i lokale mønstringer med musikk, dans, film, teater og

billedkunst, foruten flere tusen involvert i administrasjon, juryarbeid m.v.¹³. Til landsmønstringen i Trondheim kom 600 ungdommer. Antall unge publikummere anslås til omkring 35 000 alt i alt. UKM Norge har ansvaret for denne årlige landsmønstringen, ved siden av et løpende kontakt- og koordineringsarbeid i forhold til de mange aktører og deltakere på kommune- og fylkesnivå.

Da prøveprosjektet under Norsk kulturråd kom i gang i 1987, ble det bestemt ulike tema for de årlige nasjonale mønstringene (1987: musikk, 1988: scenekunst og 1989-90: bildende kunst)¹⁴. Tema for mønstringen i 1992 var ”Musikk uten grenser”, og Rikskonsertene ønsket å videreføre dette som årlige musikkmønstringer. Slik ble det ikke, men også etter at sekretariatet ble lagt til Sør-Trøndelag fylkeskommune i 1992, har musikk representert den ”tyngste sjangeren”, i den forstand at flest innslag på mønstringene har vært musikkinnslag. Det har vært et mål å utvide spekteret av kulturuttrykk som skulle vises gjennom UKM. Til en viss grad ser dette ut til å ha lyktes, og i følge UKM Norges egevaluering fra 2004 deltar ungdommer i dag med: ”video, internett, matkultur, kunsthåndverk, billedkunst, journalistikk, sceneteknikk, sang, musikk, dans, teater, litteratur, fotokunst”¹⁵. Likevel er det nok stadig slik at musikkaktiviteter er det uttrykket som lettest finner vei til mønstringene, innenfor det opplegg og den form som er utviklet. Men ”musikk” i denne forbindelsen er en sekkepost som dekker en rekke, til dels svært ulike sjangre, fra hip-hop, rock og jazz til klassisk, folkemusikk og kirkemusikk.

Omkring årtusenskiftet startet UKM Norge arbeidet med ungdomsfestivalen Basecamp, planlagt til å gå av stabelen på Lillehammer i 2002, som ”en masse mønstring av kreativ ungdom ... Et sted for utvikling og møte med nye samarbeidspartnere og ny inspirasjon”¹⁶. Basecamp ble organisert som et eget aksjeselskap, med egen administrasjon og der UKM Norge var en av flere aktører. Selv om Basecamps finansiering gikk utenom UKM Norges budsjett, brukte organisasjonen likevel mye ressurser på tiltaket, som ble avlyst 3 måneder før gjennomføringen p.g.a. ”for liten påmelding og for svakt økonomisk engasjement fra næringslivet”¹⁷.

¹³ UKM, årsrapport 2003.

¹⁴ Vaagland et al., s. 195.

¹⁵ Vaagland et al., s. 22.

¹⁶ UKMs egevaluering, 2004, s. 20.

¹⁷ UKMs egevaluering, 2004, s. 20.

UKM Norge deltar i det nordiske fellesprosjektet Ung i Norden. I løpet av de siste årene har organisasjonen også satset på internett, både i form av nettbaserte redaksjoner for påmeldinger m.v. og fra 2002 som en ny sjanger for deltakelse i mønstringene¹⁸.

UKM på det kulturpolitiske feltet barn og ungdom

På flere vis er UKM et unikt kulturpolitisk tiltak for ungdom, det eneste av dette slag i Norge:

siden 1985 har Ungdommens kultur mønstring vokst til å bli en av de viktigste kommunale kulturoppgavene rettet mot barn og unge. UKM skiller seg på flere måter fra andre kulturtilbud overfor barn og unge, som musikk-skole, bibliotek, rockeverksted osv., som alle representerer en kulturell infrastruktur av varig karakter, med bygninger, ansatte og en egen administrasjon. Med UKM fikk mange av kulturkontorene en oppgave som de ikke hadde tidligere og som ble en vesentlig ny oppgave for mange kulturbyråkrater, nemlig gjennomføringen av egne arrangementer på prosjektbasis¹⁹.

Samarbeid med andre organisasjoner med samme type målgrupper foregår hovedsakelig i form av informasjonsutveksling og felles markedsføring.

Internasjonal utveksling av ungdom, hovedsakelig gjennom Jeunesses Musicales Norge, er også et samarbeidsområde.

Både lokalt og regionalt er det mange som arbeider både med UKM-mønstringer, innenfor kommunale kulturskoler og med prosjekter i tilknytning til Den kulturelle skolesekken. Så vel Norsk kulturskoleråd som UKM Norge er lokalisert til Trondheim og dette bør kunne gi grobunn for utvikling av felles prosjekter, også for videreutvikling av UKM-mønstringene. For UKM Norge er det også et mål å skape tettere bånd til Den kulturelle skolesekken på det nasjonale plan, men her er ennå ikke utviklet noe konkret.

UKM bør også sees i sammenheng med bruk av Frifondmidler på den ene siden og Trafo.no-satsningen på den andre. Alt dreier seg, på noe forskjellige måter, om barn og ungdoms egne kulturuttrykk og – utfoldelse. Mens UKM Norge er en nasjonal, fysisk arena, utgjør Trafo.no-prosjektet en nasjonal nettarena for ungdom, og på det lokale/regionale plan finnes både UKM-mønstringer og Frifond-midler

¹⁸ UKMs egnevaluering, 2004, s. 18.

¹⁹ Vaagland et al., s. 200.

som del av kommunenes kulturpolitiske ansvar. Så langt finnes det imidlertid lite kunnskap om hvordan disse ulike tiltak og midler samvirker i praksis, og om mulige forbindelseslinjer og koordineringsmuligheter framover.

Samtidig som UKM er et kulturpolitisk tiltak, har det en viktig oppvekstpolitisk profil. Arbeidet med, og gjennomføringen av, mønstringene etablerer møteplasser og arenaer for ungdom og gjennom dette blir engasjement, overskudd og virkestrang kanalisert. Antakelig utløser dette samarbeid og samfinansiering mellom kultur- og oppvekstinstanser på det lokale og regionale plan, men noen oversikt over dette finnes ikke.

Forvaltningshistorie

Etter en ti-årig forhistorie som et i hovedsak fylkeskommunalt prosjekt, ble Ungdommens Kulturmønstring – dvs UKM Norge - et prøveprosjekt under Norsk kulturråd fra 1987 – 91.

Deretter hadde Rikskonsertene arrangøransvar for UKM Norge 1991 – 92, og tema for mønstringen i 1992 var ”Musikk uten grenser”. Rikskonsertene ønsket å videreføre dette som årlige musikk-mønstringer, mens andre av samarbeidspartene ville fortsette med et opplegg som var åpnet for alle kulturformer²⁰. Denne uenigheten var antakelig grunnen til at Kulturdepartementet ga Sør-Trøndelag fylkeskommune det faste sekretariatsansvaret for UKM Norge i løpet av 1992²¹, og at UKM Norge kom inn på Kulturdepartementets budsjett fra 1993.

I 1996 var UKM Norge også inne på post 50/Norsk kulturfond, gjennom utviklingsmidler fra Norsk kulturråd, bevilget til et prøveprosjekt der ungdom selv skulle kunne søke penger. Tanken var å fornye eller videreutvikle UKM Norges form eller nedslagsfelt. Utviklingsmidlene kom i tillegg til midlene fra KUD.

I 2000 ble så UKM Norge overført med post 74 til Norsk kulturråd.

²⁰ Vaagland et al., s. 197.

²¹ Vaagland et al., s. 197.

Vurderinger

Ungdommens Kulturmønstring er det eneste kulturtiltak rettet mot barn og ungdom på post 74. Bevilgningen er i dag et fast driftstilskudd, som i utgangspunktet ble flyttet ut av Norsk kulturråd da prøveperioden var over. Som faste driftsmidler faller tilskuddet som sådan utenfor Norsk kulturråds rolle og profil.

Utover dette kan (minst) to sider ved UKM vurderes i denne evalueringssammenhengen. Det er for det første om tiltaket fyller den funksjon det var tiltenkt og slik sett når sine mål, og for det andre om den nåværende finansiering og organisering av det sammenbindende, overordnede leddet, den nasjonale aktiviteten i UKM Norge som får tilskudd over post 74, er formålstjenlig.

Innenfor rammen av dette arbeidet har det ikke vært mulig å gjøre egne undersøkelser eller framskaffe nytt materiale om UKMs faktiske aktivitet og oppslutning i dag. Men ut fra de kilder som foreligger, er inntrykket at UKM engasjerer mange unge mennesker og at mønstringene har vokst og utviklet seg i de årene de har vært arrangert.

Ikke desto mindre har konkurranseelementet representert et dilemma og likeledes spørsmål rundt profesjonalitet/profesjonalisering. I og med at det finner sted utvelgelse fra de lokale mønstringene og fram mot den nasjonale, er vel inntrykket av en viss form for konkurranse ikke til å unngå. Det er rimelig å anta at konkurranse igjen beforder profesjonalitet; i opptredener, uttrykk, teknikk, arrangement osv. Sterkere vekt på profesjonalitet – enten det er blant deltakerne selv eller på arrangørsiden – kan i en viss forstand sies å stå i motsetning til en ”genuin ungdomskultur”, i den grad det er mulig å snakke om noe slikt. Man kan tenke seg at de deltakere som oppfattes som mest profesjonelle vil være de som har lykkes best å tilegne seg de ”voksne” standardene og at ”profesjonelt” i denne sammenhengen nærmest vil være synonymt med det tillærte. Informanter hevder at UKM kan trenge fornyelse, for eksempel i retning av å gi mønstringene skarpere fokus, at mønstringene i større grad bør bli styrt av ungdom, at målgruppen innsnevres slik at aldersspennet ikke blir så stort, at man i større grad trekker inn faglig kompetanse i juryarbeid m.v. på alle nivåer og/eller at man enda mer systematisk går inn for et bredere spekter av sjangre på mønstringene, og kanskje en annen oppfølging av deltakerne.

På den annen side er det et faktum at UKM, slik det fungerer i dag, har engasjert et økende antall ungdommer, og – ikke minst - stadig nye ungdomskull, på en ikke-kommersiell basis. Selv om tiltaket bør videreutvikles over tid, slik UKM Norge selv er inne på i sin egenevaluering, er det en rimelig konklusjon at de driftsmidler som bevilges til UKM Norge over post 74 gjør god nytte for seg, som grunnlag for et viktig kulturpolitisk og oppvekstpolitisk tiltak rettet mot ungdom.

Den andre vurderingen gjelder organisering, finansiering og forvaltning av den sentrale, landsdekkende, koordinerende virksomheten. Hvor god er dagens ordning i forhold til den rolle UKM Norge bør spille fremover, særlig med tanke på den fleksibilitet som trenges i forhold til et ungdommelig kulturlandskap i stadig endring?

Organisasjonsmodellen for UKM Norge, som et fylkeskommunalt foretak, eiet av Sør-Trøndelag fylkeskommune, men hovedsaklig finansiert ved statlige midler, er uvanlig. UKM Norge fremhever i sin egenevaluering at det logiske ville være om dette nasjonale nivået var et rent statlig tiltak, så vel i eierskap som finansiering. De synes bl.a. å mene at et slikt UKM Norge ville innebære en instruksjonsmyndighet overfor andre fylkeskommuner, som dagens organisering ikke gir mulighet for, og at en slik myndighet ville gjøre det lettere å foreta radikale grep for å videreutvikle UKM²². Etter mitt skjønn er dette en tvilsom vurdering. Selv om UKM Norge som et statlig tiltak ville vært den logisk sett mest konsekvente organiseringen, ville dette knapt nok medført noen slik myndighet. Og muligheten for å få fylkeskommuner med på videreutvikling og engasjement ligger antakelig uansett i tilførsel av midler, eller andre typer incitament, snarere enn i noen form for instruksjonsmyndighet. Den uvanlige organisasjonsformen synes derfor ikke å ha noen egentlig praktisk betydning i så måte.

Men den nåværende organisasjonsmodell og den delte finansieringen – selv om det fylkeskommunale og kommunale tilskuddet er beskjedent i forhold til det statlige – kan skape uklare ansvarsforhold, for eksempel i forhold til strategier og ressurser for å videreutvikle UKM, lokalt så vel som sentralt. I den grad dette er tilfelle, vil det være en fordel med UKM Norge som et rent statlig tiltak.

For at UKM Norge skal forbli et viktig tiltak, er det avhengig av aktiviteten på de lavere nivåer. Problemet med å evaluere UKM som et tiltak innenfor post 74, er at

²² Egenevalueringen, s. 23

dette bare omfatter ett nivå, i praksis bare toppen av et betydelig større nettverk, og at tiltaket derved også hviler på rammebetingelser (på det lokale/regionale plan) som ligger utenfor. I egnevalueringen stiller UKM Norge spørsmålet om

hvilke grep vi må ta for å utvikle alle tre nivåene. Bør de 3 nivåene som eksisterer i dag opprettholdes, der UKM Norge hele tiden må være på tilbudssiden overfor det lokale og regionale nivået for å nå mer ambisiøse mål for UKM samlet?²³

Ettersom den lokale forankring er helt vesentlig for et tiltak som UKM, må spørsmålet bli: Hva kan UKM Norge sentralt gjøre med, og for, de lokale og regionale nivåer? Informasjon og koordinering er opplagt vesentlige funksjoner. Hvis vi regner med at konklusjonene fra evalueringsrapporten fra 2000 stadig er gyldige, kan man anta at kommunene fortsatt vil arrangere Ungdommens Kulturmønstringer så lenge den netto uttellingen er så pass høy. En sentral oppgave for UKM Norge kan da være å skaffe prosjektmidler til mer systematiske samarbeidsforsøk med nye aktører, på kommune og/eller fylkesnivå, i første omgang begrenset til et lite antall steder/mønstringer, ettersom forholdene lokalt varierer. UKM som tiltak, har en stor potensiell berøringsflate, så vel med konkrete aktører som med aktuelle politiske mål; fra ulike frivillige organisasjoner og kommunale kulturskoler til nye læreplaner og den kulturelle skolesekken. Her synes det å være et uutnyttet potensiale. For eksempel kan det tenkes at Norsk kulturskoleråd og tilknytningen til Utdanningsdirektoratet kan representere en mulighet for delfinansiering av nye utviklingsprosjekter.

Når det gjelder dagens statlige finansiering ønsker UKM Norge å ligge

inn under Kulturdepartementets budsjett, da det synes naturlig for denne typen organisasjon²⁴.

Deres opplevelse av budsjettsøknadsprosessen etter at post 74 ble overført til Kulturrådet, er slik:

Dialogen med oppdragsgiverne er god, men gjennom å være tilknyttet ”post 74” på statsbudsjettet er vi en kasseball som lett kan drukne i de gode intensjoner:

Kulturrådet sier: vi har en fast ramme, gir vi mer til dere, blir det mindre til andre. Snakk med politikerne.....

Politikerne sier: dere gjør et viktig og morsomt arbeid, ta dette opp med departementet.....

²³ Egenevalueringen, s. 25

²⁴ Egenevalueringen, s. 25

Departementet sier: dere ligger under post 74, send søknaden til Kulturrådet.....

Kulturrådet sier: for å få flere inn på denne posten (eller ha en reservepost) måtte vi dessverre redusere den årlige indeksreguleringa.....²⁵.

Dette kan tyde på en uklarhet, eller muligens en misforståelse, i den forstand at man tror at et fortsatt liv innenfor KKD's budsjett nødvendigvis ville betydd bedre muligheter for å få økt, eller justert, driftstilskuddet. Dette er en tvilsom antakelse, rammene for departementets budsjettarbeid tatt i betraktning. Det beskrivelsen derimot illustrerer, er at styrings-dialogen mellom KKD og Kulturrådet i budsjettarbeidet med post 74, oppleves av UKM Norge, og antakelig av flere tiltak, som uoversiktlig og med uklare ansvarsforhold.

Tilskuddet over post 74 er et fast driftstilskudd og ligger som sådan utenfor Norsk kulturråds tradisjonelle rolle. UKM er dessuten et tiltak som har stekt preg av frivillig egenaktivitet, noe som også plasserer det i utkanten av det man tidligere tenkte på som Norsk kulturråds ansvar. På den annen side dreier store deler av et satsningsområde som kulturtiltak for barn og unge seg om frivillig egenaktivitet, og et tiltak som UKM må, nærmest pr. definisjon, innebære nettopp dette.

Det synes heller ikke å være andre poster på Kultur- og kirke departementets budsjett som peker seg naturlig ut for et slikt tverrkulturelt tiltak rettet mot ungdom som UKM representerer. Kanskje bør driftstilskuddet til UKM diskuteres i forhold til det nye kap. 0315 Frivillighetsformål på KKD's budsjett? I alle fall finnes det berøringspunkter mellom UKM og bruk av Frifond-midler samt Trafo.no-satsningen, som bør utredes og eventuelt videreutvikles.

Et fortsatt fast driftstilskudd til UKM Norge over post 74 illustrerer det dilemma som kan oppstå ved at post 74 og post 50 forvaltes på ulike premisser. Dersom UKM Norge søker prosjektmidler over post 50, for eksempel for å videreutvikle mønstringene, vil det sakkyndige fagutvalget for barne- og ungdomskultur ikke kunne behandle søknaden om prosjektmidler i sammenheng med tilskuddet til drift, ettersom utvalget bare skal ha hånd om post 50- og ikke post 74-midler. Disse siste skal Norsk kulturråd forvalte gjennom styringsdialogen med KKD.

For øvrig bør UKM Norge – med den klare oppvekstpolitiske profil tiltaket også har – kunne søke midler også fra andre statlige kilder, så som Barne- og

²⁵ Egen-evalueringen, s. 23.

familiedepartementet²⁶. Det har da også tidligere vært søkt om prosjektmidler til enkelttiltak fra BFD, men ikke i de senere årene.

Litteratur

Puijk, R. og A. Øydvin: Ungdommens Kulturmønstring – Sluttrapport. Østlandsforskningen, notat nr. 04.7/1990.

Vaagland, Jorid og Halvor Fauske, Hilde Liden, Roel Puijk, Hanne Riese: Kulturpolitikken og de unge. Norsk kulturråd, rapport. nr 19, 2000.

²⁶ Jfr. KDs anbefaling om dette i brev av 17.04.2000, Norsk kulturråds arkiv.